

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СОЦІОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	054 Соціологія
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр соціології
КВАЛІФІКАЦІЯ В ДИПЛОМІ	Ступінь вищої освіти «Бакалавр» Спеціальність 054 «Соціологія» Освітня програма «Соціологія»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

Солоненко А.М.

(протокол №1 від 30.08.2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з «01» вересня 2019 р.

Ректор

Солоненко А.М.

Наказ №24/01-05 від 30.08. 2019 р.

м.Мелітополь, 2019 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

Гарант освітньої програми		Глебова Н.І.
Завідувач випускової кафедри		Афанасьєва Л.В.
Голова Вченої ради факультету		Бельчев П.В.
Начальник навчального відділу	СШ -	Сопіна Я.В.
Голова комісії з експертизи якості освітніх програм спеціальностей		Сегеда Н.А.
Голова навчально-методичної ради університету		Мілько Н.Є

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Глебова Н.І., кандидат соціологічних наук, доцент
2. Афанасьєва Л.Ф., кандидат філософських наук, доцент
3. Букреєва І. В., кандидат філософських наук, доцент
4. Глинська Л.Ф., кандидат філософських наук, доцент
5. Ідрісов Б.А. кандидат соціологічних наук, доцент
6. Семікін М.О., начальник відділу культури Мелітопольської міської ради Запорізької області;
7. Орлов А.В., директор ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій»;
8. Саєнко Ю. здобувачка освітньої програми Соціологія

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій»
<https://drive.google.com/file/d/1ARxIKDYvk8J6eomC-urHn5aeuWamgQVw/view>

Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради Запорізької області
https://drive.google.com/file/d/1RINzPIWt_A3XPFshtUO12tdBy4RnCepo/view

Громадська організація «Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка»
<https://drive.google.com/file/d/1UiF6rs9ORSbsRhAjQ7d29qnE7I-owp8x/view>

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 054 «Соціологія»

Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Факультет інформатики, математики та економіки Кафедра соціологія
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр соціології Перший (бакалаврський) рівень
Офіційна назва освітньої програми	Освітня програма Соціологія першого рівня вищої освіти за спеціальністю 054 Соціологія галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки кваліфікація: бакалавр соціології
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. Денна та заочна форма навчання
Наявність акредитації	Передбачається проходження першої акредитації у 2020 році
Цикл/рівень	Стаття 5 Закону України “Про вищу освіту” [Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37 – 38, ст.2004 зі змінами] – перший (бакалаврський) рівень; НРК (Національна рамка кваліфікацій) України – 7 рівень; Національна рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (РК ЄПВО, 2005, QF-ЕНЕА) – перший цикл; Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (ЄРК НВЖ, 2008, EQF LLL) – 6 рівень QF – level 6 / EQF –First cycle /НРК – рівень 7
Передумови	Наявність атестата про повну загальну середню освіту, ОКР «молодший спеціаліст»
Мова(и) і викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2019-2023 р.р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.mdpu.org.ua/

2. Мета освітньої програми

Забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі соціології, набуття ними загальних та фахових компетентностей, які можуть бути застосовані в управлінській, освітній, медійно-комунікативній, бізнесовій та інших дисциплінарно-професійних полях.

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь спеціальність, спеціалізація наявності)	05 Соціальні та поведінкові науки спеціальність 054 Соціологія Об’єкти вивчення: - Суспільство як соціальна система (соціальна взаємодія на макро-, мезо- та мікросоціальному рівні, зокрема соціальна диференціація та інтеграція, інституціоналізація, відтворення й трансформація соціальної структури та культури, соціальний вплив на формування особистості, соціальні проблеми та конфлікти); - Управління - цілеспрямована дія на сфері суспільного життя, галузі економіки, підприємства, колективи, що забезпечує їх оптимальне функціонування і розвиток на основі
---	--

	<p>використання властивих суспільству об'єктивних закономірностей розвитку;</p> <p>Цілі навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розвинути загальні і професійні компетенції на основі оволодіння сучасними технологіям з вивчення соціальних проблем; - Розвинути соціологічний спосіб мислення, сформувавши системний підхід до розуміння закономірностей розвитку суспільства та навички аналітичної роботи із соціальною інформацією; - Оволодіти методологією та методикою прикладних соціологічних досліджень з актуальних проблем сучасного суспільства; - Розвинути науково-дослідницькі навички з організації та проведення прикладних соціологічних досліджень, продукування нових ідей; - Здійснювати соціологічне забезпечення наукового супроводу управління процесами в організаціях, установах тощо; - Сформувавши у здобувачів активну громадянську позицію, сприяти їхньому особистісному розвитку. <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> знання про особистість, соціальні групи, суспільство і людство в їхньому взаємозв'язку та змінах.</p> <p>Основні поняття: суспільство, соціальна система, соціальні процеси та зміни, соціальна взаємодія, соціальний факт, громадська думка, соціальні інститути та організації, соціальне управління, соціальна проблема, соціологічне дослідження.</p> <p>Методи: загальнонаукові, інформаційні; широкий спектр методів збору й аналізу соціологічної інформації (анкетне опитування, глибинне інтерв'ю, фокус-групи, кейс-стаді тощо); використання математико-статистичних методів та спеціалізованого програмного забезпечення SPSS, а також сучасних інформаційно-комунікативних технологій для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>Інструменти й обладнання: технічне обладнання (комп'ютер, проектор, прикладні програми), сучасні інформаційні пошукові ресурси, застосовувані в соціологічній діяльності.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Професійна. Структура програми передбачає оволодіння знаннями в галузі соціології та соціальних досліджень. Пропонує використання в освітньому процесі сучасних світових та вітчизняних соціологічних наукових здобутків і застосування їх у практичній діяльності. Особливої цінності отримані знання набувають в умовах трансформаційних перетворень, пов'язаних із процесами глобалізації та євроінтеграції України.</p>
Основний фокус	<p>Спеціальна освіта в галузі соціально-поведінкових наук</p>

освітньої програми та спеціалізації	спеціальності 054 Соціологія Програма спрямована на поглиблене вивчення методології та сучасних методів збору соціологічної інформації, її обробки та аналізу в сфері управління соціальними процесами, зокрема на місцевому та регіональному рівнях. Набуті компетентності можуть бути застосовані в дослідницькій, управлінській, освітній, медійно-комунікативній та інших дисциплінарно-професійних полях.
Особливості програми	Програма розвиває практичні навички з вивчення економічної, політичного, соціально-культурної, управлінської та медійно-комунікативної сфер суспільства, закономірностей і тенденцій його розвитку. Програма виконується як в академічному, так і в активному дослідницькому середовищі. Програма передбачає участь здобувачів у виконанні наукових проектів, кафедральних тем, грантовій діяльності тощо. Програма передбачає стажування за кордоном (Австрія)
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування *Класифікатор професій ДК 003:2010 https://hrliga.com/docs/KP-2010_dBz.htm	3439 Асистент соціолога 1483 Менеджер (управитель) у соціальній сфері 2446.2 Соціальний аудитор 2442.2 Соціолог 2419.3 Спеціаліст державної служби (місцевого самоврядування)
Подальше навчання	Навчання за програмою другого рівня (магістерського) вищої освіти
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-центроване навчання, ініціативне самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід; Лекції мають як академічний, так і інтерактивний характер. Семінарські заняття проходять у малих групах, поширеними є методи: фасилітовані дискусії, контент-аналіз, проектні (творчі) завдання, проблемно-пошуковий, мозковий штурм, SWOT-аналіз та інші.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності. Спрямована на опанування навчального матеріалу з освітньо-професійної програми: поточний, періодичний контроль, підсумковий контроль, письмові та усні екзамени, заліки, диференційовані заліки за результатами навчальної та виробничої практик. Семестровий підсумковий контроль з навчальних дисциплін проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку та/або екзамену в термін встановлений графіком навчального процесу. Загальна сума балів підсумкового семестрового контролю складає 100 балів. Підсумкова атестація включає захист випускної кваліфікаційної роботи (дипломна робота) або комплексний кваліфікаційний екзамен з соціології.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна	Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання в галузі соціології та

компетентність	прикладних соціальних досліджень, розробляти й обґрунтовувати базові рекомендації щодо подолання соціальних проблем і регулювання соціальних конфліктів
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Знання загальної діахронічної структури минулого (знання місцевої історії, національної історії, європейської історії в порівняльній перспективі, всесвітньої історії).</p> <p>ЗК 2. Знання і застосування інструментів пошуку інформації, таких як бібліографічні системи, архівні описи, електронні посилання.</p> <p>ЗК 3. Здатність використовувати комп'ютерні та Інтернет-ресурси і методи для переробки історичних або споріднених даних (використання статистичних, картографічних методів, створення баз даних).</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати результативно в команді з людьми інших країн, беручи до уваги різні фонові знання та розуміння своїх колег до визначених завдань.</p> <p>ЗК 5. Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою.</p> <p>ЗК 6. Здатність організовувати складну історичну інформацію в логічно послідовній формі</p> <p>ЗК 7. Здатність формулювати управлінські рішення, оцінювати і вибирати їх альтернативи.</p> <p>ЗК 8. Здатність формувати альтернативні стратегії розвитку підприємства, організації, установи.</p> <p>ЗК 9. Здатність розробляти стратегію збутової діяльності підприємства (організації)</p> <p>ЗК 10. Здатність визначати організаційну та економічну структури підприємства, статус його виробничих підрозділів</p> <p>ЗК 11. Здатність організовувати процес управління структурними підрозділами підприємства</p> <p>ЗК 12. Здатність прийняття ефективних підприємницьких рішень на внутрішніх та зовнішніх ринках.</p> <p>ЗК 13. Здатність продемонструвати знання різних методів роботи із сучасними інформаційними технологіями навчання.</p> <p>ЗК 14. Здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 15. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 16. Володіння українською мовою (письмово й усно).</p> <p>ЗК 17. Здатність спілкуватися англійською або іншою іноземною мовою (письмово й усно).</p> <p>ЗК 18. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 19. Здатність до конструктивної критики та самокритики.</p> <p>ЗК 20. Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами.</p> <p>ЗК 21. Здатність діяти соціально відповідально.</p> <p>ЗК 22. Усвідомлення проблематики рівних можливостей у суспільстві, зокрема її гендерних, расових, вікових аспектів.</p> <p>ЗК 23. Усвідомлення культурного розмаїття суспільств та викликів взаємодії в міжкультурному контексті.</p> <p>ЗК 24. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 25. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.</p>

	<p>ЗК 26. Здатність вчитися та набувати сучасних знань.</p> <p>ЗК 27. Здатність працювати в міжнародному контексті, зокрема читати професійну літературу, писати й спілкуватися англійською.</p> <p>ЗК 28. Здатність дотримуватися безпечних умов діяльності дослідницької групи на підставі аналізу певної нормативної документації, керуючись чинним законодавством з питань охорони праці</p> <p>ЗК 29. мати цілісне уявлення про політичні передумови формування інформаційного суспільства;</p> <p>ЗК 30. знання предмету, основних принципів логіки, законів та категорій логіки, а також їх зміст і взаємозв'язки</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для інтерпретації соціальних явищ і процесів.</p> <p>ФК 2. Розуміння базових закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот та суспільств.</p> <p>ФК 3. Розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот і суспільств.</p> <p>ФК 4. Розуміння соціальних процесів, трендів, можливостей і викликів соціальних змін в Україні та світі.</p> <p>ФК 5. Здатність зіставити результати різних соціологічних досліджень.</p> <p>ФК 6. Здатність розробити програму соціологічного дослідження.</p> <p>ФК 7. Здатність застосувати соціологічний дослідницький інструментарій.</p> <p>ФК 8. Здатність знайти соціальні дані¹ у відкритому доступі, здійснити їх змістовне структурування й узагальнення.</p> <p>ФК 9. Здатність проаналізувати, представити та проінтерпретувати числові й нечислові соціальні дані.</p> <p>ФК 10. Усвідомлення відмінностей поміж ключовими соціологічними парадигмами.</p> <p>ФК 11. Здатність читати професійну літературу англійською або іншою іноземною мовою</p> <p>ФК 12. Здатність оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства;</p> <p>ФК 13. Здатність визначити коло своїх обов'язків з питань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на суб'єктах господарювання;</p> <p>ФК 14. Здатність підготовки соціологічної інформації для обробки за допомогою комп'ютерних програм, особливості формування та функціонування соціологічних архівів;</p> <p>ФК 15. Здатність використання базових комп'ютерних програм обробки емпіричних даних, отриманих в ході проведення соціологічного дослідження;</p> <p>ФК 16. Здатність розпізнавати, розуміти та оцінювати ефективність використання різних комп'ютерних програм обробки соціологічної інформації;</p> <p>ФК 17. Здатність вільно орієнтуватися у базових та альтернативних</p>

¹ Дані державної статистики, опитувань громадської думки, інші дані за рішенням випускової кафедри.

	<p>типах вибірових соціологічних досліджень;</p> <p>ФК 18. Здатність використовувати у практичній діяльності правові знання, реалізовувати і захищати свої суб'єктивні права і законні інтереси, виконувати юридичні обов'язки .</p> <p>ФК 19. Здатність аналізувати та застосовувати основи конституційного права України.</p>
7 - Програмні результати навчання	
	<p>РН 1 самостійно аналізувати освітні та наукові завдання з метою побудови та застосування сучасних інформаційних технологій;</p> <p>РН 2 застосовувати отримані теоретичні знання для розробки та використання інформаційних технологій;</p> <p>РН 3 розробляти систему інформаційних технологій для підвищення ефективності наукової та освітньої діяльності;</p> <p>РН 4 впливати на процес комунікації в організації на основі застосування сучасних інформаційних технологій;</p> <p>РН 5 застосовувати інноваційні сучасні інформаційні технології навчання.</p> <p>РН 6 Здатність аналізувати ситуації, що формуються у політичній сфері життя сучасного суспільства.</p> <p>РН 7 Вміти застосовувати методи обґрунтування стратегічних управлінських рішень.</p> <p>РН 8 Застосовувати знання з маркетингу, стратегічного управління кадрами для розробки стратегій організації та її реалізації.</p> <p>РН 9 Давати визначення соціологічних понять і застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для пояснення практичних ситуацій.</p> <p>РН 10 Розрізняти основні соціологічні підходи та парадигми в історичній і сучасній перспективах.</p> <p>РН 11 Розуміти переваги й обмеження принципу «свободи від оцінок» у соціології в порівнянні з ангажованою та публічною соціологією.</p> <p>РН 12 Описувати та застосовувати базові критерії науковості до об'єкту дослідження. Формулювати дослідницькі запитання та конкретизувати мету дослідження.</p> <p>РН 13 Розробляти дизайн² та інструментарій для досліджень базового рівня складності³.</p> <p>РН 14 Формувати репрезентативну вибірову сукупність у дослідженнях базового рівня складності та розраховувати її обсяг.</p> <p>РН 15 Формувати нерепрезентативну вибірову сукупність відповідно до мети дослідження та дослідницьких запитань.</p> <p>РН 16 Порівнювати переваги й обмеження різних методів збору соціологічної інформації.</p>

² Дизайн дослідження – комплекс ключових рішень щодо збирання й опрацювання даних, спрямований на успішну реалізацію мети дослідження (відповідник англійською – research design).

³ Тут і далі: які дослідження вважати базового рівня складності, які – підвищеного, визначає випускова кафедра.

	<p>РН 17 Проводити індивідуальні та групові інтерв'ю, спостереження, здійснювати контент-аналіз базового рівня складності⁴.</p> <p>РН 18 Здійснювати аналіз і синтез, представлення й інтерпретацію числової і нечислової соціологічної інформації.</p> <p>РН 19 Узагальнювати та зіставляти результати різних досліджень.</p> <p>РН 20 Обґрунтовувати методологію та висновки власного дослідження.</p> <p>РН 21 Користуватися ключовими відкритими базами/банками соціальних даних⁵.</p> <p>РН 22 Пояснювати етичні аспекти досліджень і застосовувати принципи дослідницької етики.</p> <p>РН 23 Прочитавши англійською академічний текст у галузі соціології⁶, представити українською його ключові тези.</p> <p>РН 24 Спілкуватися іноземною мовою (письмово та усно).</p> <p>РН 25. Знати структури минулого (знання місцевої історії, національної історії, європейської історії в порівняльній перспективі, всесвітньої історії).</p> <p>РН 26 Чітко та вільно спілкуватися українською мовою у галузі соціології</p> <p>РН 27. Прочитавши англійською мовою академічний текст у галузі соціології, представити його критичне узагальнення українською або англійською.</p> <p>РН 28. Визначати соціальні проблеми, їх можливі структурні та культурні чинники.</p> <p>РН 29. Використовувати природні чинники з метою зміцнення здоров'я, підвищення працездатності та стійкості до захворювань;</p> <p>РН 30. Впроваджувати заходи щодо збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;</p> <p>РН 31. Проводити редагування, обробки, збереження та графічного представлення даних у пакеті прикладної програми SPSS;</p> <p>РН 32. Інтерпретувати науково встановлені соціальні факти, за допомогою конкретних соціологічних досліджень, що характеризують соціальне життя українського суспільства.</p> <p>РН 33. Формувати систему загальних і специфічних законів, що виявляють і закріплюють типові, відносно сталі зв'язки в суспільстві, його соціальних інститутах і системах;</p> <p>РН 34. Орієнтуватися у системі філософського знання як цілісного уявлення про основи світобудови та перспективи розвитку планетарного соціуму;</p> <p>РН 35. Застосовувати філософські принципи та закони, форми пізнання у професійній діяльності;</p> <p>РН 36. Навички застосування логічних процедур, які безпосередньо присутні в науці і в практиці;</p>
--	---

⁴ Які види контент-аналізу вважати базового рівня складності, які – підвищеного, визначає випускова кафедра.

⁵ Дані державної статистики, опитувань громадської думки, інші дані за рішенням випускової кафедри.

⁶ Рівень складності тексту визначає випускова кафедра. Таким текстом може бути розділ посібника, стаття, розділ книги.

	<p>РН 37. Володіти прийомами доказової і переконливої аргументації;</p> <p>РН 38. Здійснювати виокремлення інформації, розповсюдження якої може нанести шкоду стабільному режиму функціонування політичних інститутів</p> <p>РН 39. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до усіх, хто мають інші культурні, релігійні чи гендерно-вікові особливості.</p> <p>РН 40. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>РН 41. Застосовувати норми конституційного, сімейного, адміністративного та кримінального права</p> <p>РН 42. Захищати особистісні права та свободи, законні інтереси громадян, держави і суспільства</p>
8 Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Доктори і кандидати наук: соціологічних, філософських, історичних, психологічних, філологічних,</p> <p>ВНЗ забезпечує підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років відповідно до ст. 60 Закону України «Про вищу освіту» та ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., №1187).</p> <p>Конкретні форми підвищення кваліфікації визначає ВНЗ.</p> <p>Участь у національних та міжнародних, конференціях, симпозіумах тощо.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>технічне обладнання (комп'ютери, проектори, прикладні програми), сучасні інформаційні пошукові ресурси, застосовувані в соціологічній діяльності.</p>
Інформаційне навчально-методичне забезпечення та	<p>Забезпеченість освітньої програми підготовки бакалаврів соціології відповідно до умов ліцензування (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. №1187) та акредитації ЗВО, зокрема, наявність:</p> <p>науково-методичних комплексів дисциплін (у тому числі електронні версії);</p> <p>навчальної та навчально-методичної літератури, статистичних матеріалів;</p> <p>методичних рекомендацій для проведення практичних робіт; підручники, навчальні посібники; періодичні видання та інтернет-ресурси.</p> <p>Програмне забезпечення управління навчальним процесом елементи дистанційного навчання за програмою Moodle.</p> <p>Забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до Інтернет-ресурсів та використання пакетів спеціалізованих ліцензованих програм, обладнання аудиторій сучасними засобами навчання.</p>
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Відповідно до договору №474 між МДПУ імені Б.Хмельницького та Східноєвропейським національним університетом ім.Л.Українки здобувачі спеціальності 054 Соціологія можуть проходити виробничу практику у</p>

	Лабораторії соціологічних досліджень при факультеті соціальних наук Східноєвропейського національного університету ім. Л.Українки
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість кредитної академічної мобільності у ЗВО країн ЄС
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Ліцензія на навчання іноземних здобувачів Вищої освіти за спеціальністю Соціологія в межах ліцензійного обсягу на вакантні місця Протокол АК No 117 від 30 червня 2015 р. (наказ МОН України від 03.07.2015 No1683-л)

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1		3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1.Цикл загальної підготовки (ЗП)			
ОК 1	Історія та культура України	4	іспит
ОК 2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	іспит
ОК 3	Соціоекологія та основи соціобіології	5	іспит
ОК 4	Вступ до спеціальності	4	Залік
ОК 5	Вступ до теорії ймовірності	5	Залік, іспит
ОК 6	Іноземна мова	8	Залік, іспит
ОК 7	Історія соціології (з курсовою роботою)	13	Іспит, залік
ОК 8	Основи етнології та етносоціологія	5	Залік
ОК 9	Соціологія парламентаризму	5	Іспит
ОК 10	Загальна соціологічна теорія	6	Залік
ОК 11	Соціологія економіки	5	Іспит
ОК 12	Логіка наукового дослідження	6	Іспит
ОК 13	Філософія	4	іспит
ОК 14	Програмування соціологічних досліджень	9	залік, Іспит
ОК 15	Соціологія права	5	Іспит
ОК 16	Математичні методи в соціології та сучасні технічні засоби навчання	9	Іспит, залік
ОК 17	Організація та методи вибіркового дослідження	5	Іспит
ОК 18	Методи збору соціологічної інформації	6	залік, Іспит
ОК 19	Методологія соціологічних досліджень	9	іспит
ОК 20	Соціологія культури	5	Іспит
ОК 21	Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації	6	Іспит
ОК 22	Курсова робота	3	залік
ОК 23	Навчальна практика (з фаху)	6	Залік
ОК 24	Соціальна психологія	5	Іспит
ОК 25	Соціологія громадської думки	4	Залік
ОК 26	Основи охорони праці	3	Іспит
ОК 27	Соціологія управління та організації	6	Іспит
ОК 28	Соціологія молоді	5	Іспит
ОК 29	Соціологічний аналіз документів	5	Іспит
ОК 30	Соціологія масових комунікацій	4	Іспит
ОК 31	Курсова робота	3	Залік
ОК 32	Виробнича практика (з фаху)	8	Залік
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП (СТУДЕНТ ОБИРАЄ 60 КРЕДИТІВ)			
ВК 1	Соціологія цінностей	4	Іспит
ВК 2	Соціологія вільного часу і дозвілля	6	Іспит
ВК 3	Соціологія особистості	6	Іспит
ВК 4	Соціологія політики	5	Залік
ВК 5	Політична конфліктологія	5	Залік

ВК 6	Тренінг ведення переговорів	5	Залік
ВК 7	Соціологія релігії	5	Залік
ВК 8	Соціологія сім'ї	5	Залік
ВК 9	Соціометрія	5	Залік
ВК 10	Паблік релішєнз	5	Залік
ВК 11	Соціологія реклами	5	Залік
ВК 12	Гендерна соціологія	5	Залік
ВК 13	Теорія соціальної роботи	5	Залік
ВК 14	Організація роботи соціологічної служби	5	Залік
ВК 15	Соціологія виховання	5	Залік
ВК 16	Соціологія праці	5	Залік
ВК 17	Чинники успішного працевлаштування за фахом	5	Залік
ВК 18	Соціологія міста	5	Залік
Усього:			
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
Дисципліни інших освітніх програм спеціальностей		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми Соціологія спеціальності 054 Соціологія здійснюється у формі захисту дипломної роботи або державного екзамену та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр соціології.

Дипломна робота є самостійним дослідженням студента, повинна відповідати вимогам до робіт такого типу і підлягає обов'язковій перевірці на плагіат. Передбачає здобуття студентом здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі соціології, що передбачає застосування певних теорій та методів соціологічної науки, демонстрацію знань та вмінь на рівні, що забезпечують можливість аналізувати соціальні процеси і явища, систематизувати отримані результати досліджень, формулювати нові висновки і положення.

Захист дипломної роботи проходить публічно на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання.

Вимоги до складання державного екзамену з соціології. Під час його проведення здійснюється і завершується процес отримання фундаментальних знань з питань становлення суспільства як соціокультурної системи, сучасних тенденцій розвитку соціологічного знання, соціальної структури суспільства, соціальної стратифікації і мобільності, соціально-економічних, політичних та глобалізаційних змін.

Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних компетентностей та результатів навчання, передбачених освітньою програмою бакалавра.

8. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького функціонує система забезпечення якості вищої освіти, яка діє згідно Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Система якості вищої освіти передбачає здійснення таких заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

9. Відповідність стандартам

Професійний стандарт у процесі розробки. Науково-педагогічними працівниками кафедри соціології МДПУ імені Б.Хмельницького використаний проект стандарту вищої освіти спеціальності 054 Соціологія галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки першого (бакалаврського) рівня

http://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/newsfiles/ba_30.11.2016_after_comments_vk.doc

та тимчасовий стандарт вищої освіти спеціальності 054 Соціологія галузі знань 06 Соціально-поведінкові науки першого (бакалаврського) рівня <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/vr/wp-content/uploads/sites/27/2019/04/TS-sotsiologiya-054.pdf>

Зразок освітньої програми-рекомендації МОН України

https://drive.google.com/file/d/10Pvxwa84vT_eQR7zAcgQVvEW8j9K85aC/view

Класифікатор професій ДК 003:2010

https://hrliga.com/docs/KP-2010_dBz.htm

ПОСТАНОВА від 12 червня 2019 р. N 509 Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. N 1341 <https://cutt.ly/rr37cxg>

2.2. Структурно-логічна схема ОП

